**[2024] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 2024 ਆਈ ਏਨ ਐਸ ਸੀ 196**

**ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ**

**ਬਨਾਮ**

**ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**

**(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1510)**

**12 ਮਾਰਚ 2024**

**[ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੂਲੀਆ* ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਬੀ. ਵਰਲੇ, ਜੇ.ਜੇ.]**

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਧਾਰਾ.482 ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਸਾਈਕਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸੈਂਬਲ ਕਰਨ, ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਆਬਦੇਹ ਕੀਤਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 406, 420, 506, ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ: 26,00,000/- ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ .2 ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਜੋਂ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ. 2 ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਰਸੀਦ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 482, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿਵਾਦ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਇਤਰਾਜ਼ - ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 482, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ:

ਆਯੋਜਤ: ਧਾਰਾ 482 ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅੰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਪਰਮਜੀਤ ਬੱਤਰਾ

* ਲੇਖਕ

ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ (2013) 11 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 673 ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। (2021) 14 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 626 ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਊਸ਼ਾ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ ਸੀ 90 ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ - ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਕਮ ਦਾ ਸੰਚਿਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਵਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2023) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 360 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਹਰ ਉਲੰਘਣਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੇਸਾ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੇਰਲਾ, (2015) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 293-ਮੌਜੂਦਾ ਝਗੜਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੀਵਾਨੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਸੀ ਬਲਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 4-8]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪਰਮਜੀਤ ਬੱਤਰਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ (2013) 11 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 673; ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2023) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 360; ਵੇਸਾ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ [2015] 4 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 27: (2015) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 293 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. (2021) 14 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 626, ਉਸ਼ਾ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਆਏ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. 2023 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ ਸੀ 90- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973; ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ; ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ; ਸਿਵਲ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ; ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ; ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ; ਧੋਖਾਧੜੀ; ਬੰਦੋਬਸਤ; ਸਮਝੌਤਾ.

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1510

2019 ਦੇ ਸੀ ਆਰ ਐਲ ਪੀ ਨੰਬਰ 8003 ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 02.12.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਅਮਨ ਲੇਖੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗੁਪਤਾ, ਚੈਤੰਨਿਆ ਮਹਾਜਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਇਲ ਕਾਕੜਾ, ਰਿਤਵਿਜ਼ ਰਿਸ਼ਭ, ਉੱਜਵਲ ਸਿਨਹਾ, ਅਨਿਕੇਤ ਸੇਠ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਨੇਹਿਲਸੋਨਮ, ਸਨੇਹਿਲ ਸੋਨਮ, ਕੁਨਾਲ ਕੇ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਨੰਦ ਸੰਜੇ ਐਮ ਨੂਲੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਡੀ.ਐਲ. ਚਿਦਾਨੰਦ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਵ ਸਵਰੂਪ, ਮੈਸਰਜ਼. ਨੂਲੀ ਅਤੇ ਨੂਲੀ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ ਨਿਰਣਾ

ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੁੱਲਾ, ਜੇ.

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 02.12.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. 2 ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਝਗੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਹਾਇਕ ਮੈਨੇਜਰ (ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ

ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ, ਹਰੇਕ ਸਾਈਕਲ ਲਈ 122/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 83,267 ਸਾਈਕਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚਲਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। 1,01,58,574/- ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ 35,37,390/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 2017 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰ. 113 ਨੰ. 1 ਮੁਕੱਦਮਾ 24.05.2017 ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406, 420 ਅਤੇ 506 ਤਹਿਤ ਪੀ.ਐਸ. ਡੋਡਬੱਲਾਪੁਰਾ, ਬੰਗਲੌਰ ਦਿਹਾਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਮਿਤੀ 30.05.2019 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

3. ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਅਹਿਮ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਪਦੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਤੀ 27.12.2017 ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸਮਝੌਤੇ ਵਜੋਂ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 26 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਰਕਮ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। 2 29.12.2017 ਨੂੰ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਤੱਕ, ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 62 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। 1,01,58,574/- ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨੰ. 2 ਮਿਤੀ 27.12.2017 ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੀਵਾਨੀ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ 28,995 ਸਾਈਕਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਿਰਫ 35 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 62 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਗਿਣਤੀ 28,995 ਸਾਈਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ।

4. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਹੈ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਸਾਈਕਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ 28,995 ਸਾਈਕਲ ਹੀ ਅਸੈਂਬਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 62,01,746/- ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਕਮ ਭਾਵ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ। 26 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਤਰਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੈ. ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤਾ ਡੀਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਰਕਮ, ਜੋ ਕਿ 25,75,442 ਰੁਪਏ (ਟੀਡੀਐਸ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 29.12.2017 ਨੂੰ ਏਨ ਈ ਐਫ ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ, ਇਹ ਰਕਮ ਉਚਿਤ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

5. ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 5 ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ।

6. ਪਰਮਜੀਤ ਬੱਤਰਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ (2013) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 11. ਐਸ ਸੀ ਸੀ 673, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"12. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਕੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰੂਪ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜੁਰਮ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।"
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਪਰਮਜੀਤ ਬੱਤਰਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. (2021) 14 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 626, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਊਸ਼ਾ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 90, ਪਰਮਜੀਤ ਬੱਤਰਾ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਝਗੜਾ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜੁਰਮ ਦਾ ਪਰਦਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ।

7. ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਲੰਘਣਾ, ਕਿਸੇ ਇਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ, ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2023) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 360. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਵੇਸਾ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, (2015) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 293, ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਹਰ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ

ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

8. ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 02.12.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। 2017 ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 113 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:
ਨੀਤੀ ਰਿਛਰੀਆ, ਹਨੀ। ਐਸੋਸੀਏਟ ਐਡੀਟਰ (ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ: ਕਨੂੰ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡ.)

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

**ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।**



**Advocate Shifa Kler**